

Saturs

Ievads	5
Darba aktualitāte	5
Darba mērķis	6
Darba galvenie uzdevumi	6
Darba novitāte un praktiskā izmantošana	6
Pētījuma rezultātu aprobācija.....	7
1. Literatūras apskats	10
1.1. Jēdzienu “ainava” un “kultūrainava” būtība un interpretācijas.....	10
1.2. Ainavu struktūras izmaiņu procesi Eiropā un to izpēte.....	15
1.2.1. Ainavu struktūras izmaiņas Rietumeiropā un Dienvideiropā	15
1.2.2. Ainavu struktūras izmaiņas Ziemeļeiropā	20
1.2.3. Pētījumi Centrāleiropas un Austrumeiropas valstīs	22
2. Materiāli un metodes	27
2.1. Pētījuma objekti un rezultātu interpretācijas mērogs	27
2.2. Pētījuma materiāls un metodes lauku ainavas struktūras izmaiņu analīzei nacionālā līmenī	27
2.2.1. Pētījuma materiāls	27
2.2.2. Pētījuma metodes	28
2.3. Pētījuma materiāls un metodes lauku ainavas struktūras izmaiņu izpētē lokālā līmenī	28
2.3.1. Pētāmo teritoriju izvēles pamatojums.....	28
2.3.2. Pētījuma materiāls.....	29
2.3.3. Pētījuma metodes	30
2.4. Iedzīvotāju viedokļa noskaidrošana par lauku ainavu un tās struktūras izmaiņām	32
2.4.1. Kvalitatīvās metodes lietojums fokusgrupu diskusiju veidā	32
2.4.2. Kvantitatīvās metodes lietojums iedzīvotāju anketēšanas veidā	33
3. Rezultāti un diskusijas.....	36
3.1. Īss pārskats par lauku ainavu izmaiņu izpēti Latvijā	36
3.2. Telpiskās izmaiņas ainavas struktūrā 20.–21. gs. nacionālā līmenī	37
3.2.1. Lauku ainavas struktūras izmaiņas 20.–21. gs. statistiskā griezumā	37
3.2.2. Lauku ainavas struktūras izmaiņas telpiskā griezumā 20. gadsimtā.....	40
3.2.3. Lauku ainavas struktūras izmaiņas telpiskā griezumā 21. gs. sākumā.....	45
3.2.4. Lauku ainavas struktūras transformācijas areāli Latvijā nacionālā līmenī.....	52
3.3. Lauku ainavas struktūras izmaiņas un to noteicošie faktori lokālā līmenī 20. gs. ...	55
3.3.1. Kuldīgas rajona Gudenieku pagasts.....	55
3.3.2. Liepājas rajona Bārtas pagasts	62

3.3.3. Liepājas rajona Priekules pagasts	68
3.3.4. Bauskas rajona Vecsaules pagasts	74
3.3.5. Cēsu rajona Dzērbenes pagasts	78
3.3.6. Cēsu rajona Vecpiebalgas pagasts	83
3.3.7. Cēsu rajona Zaubes pagasts	88
3.3.8. Rēzeknes rajona Nautrēnu pagasts	93
3.4. Lauku ainavas struktūras izmaiņas lokālā līmenī 21. gs. sākumā	101
3.5. Agrārpolitikas ietekme uz lauku ainavas struktūru	113
3.6. Iedzīvotāju viedoklis par lauku ainavu un tās izmaiņām 20–21. gs	131
3.6.1. Lauku ainava cilvēka uztverē	131
3.6.2. Iedzīvotāju viedoklis par lauku ainavu un izmaiņām tajā fokusgrupu diskusiju skatījumā	132
3.6.3. Ainava kā lauku vides sastāvdaļa pēc iedzīvotāju aptaujas datiem	133
3.6.4. Lauku ainava un tajā notiekošo procesu vērtējums	137
3.6.5. Lauku ainavas vizuālā vērtība un to ietekmējošie procesi 21. gs. sākumā	140
3.6.6. Lauku ainavas apsaimniekošanas atbildības līmenis	146
3.6.7. Lauku ainavas izmaiņas 20.–21. gs	150
3.6.8. Līdzekļi lauku ainavas pilnveidošanai	152
3.6.9. Cilvēka ietekme uz lauku ainavu	156
3.7. Iespējamās izmaiņas lauku ainavā nākotnē	158
Secinājumi	166
Izmantotā publicētā literatūra un publicētie materiāli	169
Elektroniskās literatūras un informācijas hipersaites	182
Nepublicēti materiāli	184
Intervijas ar personām	187
Pielikumi	188
Fokusgrupu diskusiju apkopojums	188
Aptaujas anketa	193
Publikācijas	195
I The Value of Latvian Rural Landscape	195
II Perception of the Latvian Landscape During Social and Economic Transformations	215
III The influence of European Union single area payments and less favoured area payments on the Latvian landscape	237
Pateicības	255